

CZU: 37.015.3:784.6

DOI: 10.46727/s.23-06-2023.p337-341

ASPECTE PSIHOPEDAGOGICE ALE DEZVOLTĂRII MOTIVAȚIEI PENTRU ACTIVITATEA VOCAL - CORALĂ A VIITORULUI EDUCATOR MUZICAL

Ana GLEBOV,
doctorandă, profesoară,
Colegiul Pedagogic „Ion Creangă”, Bălți, R. Moldova
anna.glebov@usarb.md
ORCID iD: 0000-0001-7798-2063

Rezumat: *Articolul evidențiază câteva dintre aspectele psihologice și pedagogice ale dezvoltării motivației pentru activitățile vocale și corale ale viitorului profesor muzician. Articolul are în vedere dezvoltarea și aprobarea aspectelor psihologice și pedagogice ale dezvoltării motivației educaționale a unui profesor muzician, clarificarea semnificației conceptelor de motivație și motivație educațională din punct de vedere psihologic și pedagogic. Articolul dezvăluie conținutul condițiilor pedagogice și principiilor metodologice care contribuie la formarea motivației pentru activitatea pedagogică a unui profesor muzician. Fenomenul studiat apare ca un ansamblu de motivații interne pentru desfășurarea activității profesionale, determinând activitate și determinând direcția activității.*

Cuvinte-cheie: *profesor muzician, motivație, aspecte psihologice și pedagogice, activitate vocală și corală.*

Abstract: *The article highlights some of the psychological and pedagogical aspects of the development of motivation for vocal and choral activities of the future musician teacher. The article considers the development and approval of psychological and pedagogical aspects of the development of educational motivation of a musician teacher, clarification of the significance of the concepts of motivation and educational motivation from a psychological and pedagogical point of view. The article reveals the content of pedagogical conditions and methodological principles that contribute to the formation of motivation for the pedagogical activity of a musician teacher. The studied phenomenon appears as a set of internal motivations for the development of professional activity, causing activity and determining the direction of activity.*

Keywords: *musician teacher, motivation, psychological and pedagogical aspects, vocal and choral activity.*

Pregătirea vocal-corală este unul dintre cele mai importante tipuri profesionale de activități educaționale ale viitorilor profesori de muzică și ocupă un loc aparte în procesul holistic de educare a culturii sale muzicale și pedagogice,

care este un mijloc de influențare a lumii spirituale a elevului, fundamentul pe care se formează deprinderi pedagogice. Aceasta determină direcția pregătirii pe dezvoltarea prioritară a competenței interpretative a unui profesor-muzician, îmbunătățirea abilităților sale pedagogice, profesionale și creative.

În ultima dată, în pedagogia educației muzicale au fost rezolvate activ problemele de îmbunătățire a pregătirii profesionale vocal-interpretative a specialiștilor, ceea ce indică importanța acestei probleme. În același timp, procesul de formare a succesului vocal-interpretativ al unui viitor profesor-muzician necesită noi abordări teoretice, practice, psihologice și pedagogice ale organizării sale, datorită unei concentrări diferite a activității: nu numai pe interpretare, ci și pe procesul educațional (demonstrații pedagogice, spectacol, pregătirea pentru concerte a elevilor lor), deoarece activitatea pedagogică îmbină atât funcțiile de profesor, cât și de muzician interpret.

Procesul de stăpânire a profesiei de profesor-muzician este însoțit de funcționarea simultană a unui întreg grup de motive. Ținând cont de orientarea individului spre atingerea nivelului de dotare profesională cerut în domeniul său de activitate ales, se cuvine să se alătore afirmației că „motivația pentru stăpânirea profesiei de profesor este înțeleasă ca un set ierarhic interconectat de nevoi, motive, scopuri ale individului, care încurajează, direcționează și reglementează activitatea să dobândească competența profesională, pe baza căreia se formează premise stabile pentru perfecționarea cunoștințelor, metodelor de acțiuni educaționale, profesionale și de fond...” [2].

Un factor semnificativ în apariția și dezvoltarea ulterioară a orientărilor profesionale și personale ale unui profesor-muzician ne permite să evidențiem două linii directe pentru dezvoltarea problemei. Una dintre ele provine din înțelegerea valorii de interacțiune și a operațiunilor de activitate în cursul realizării potențialului creativ al unui specialist. Celălalt relevă necesitatea dezvoltării trăsăturilor structurale ale celei mai valoroase atitudini față de activitatea muzicală profesională și pedagogică.

Rezultă de aici, că aspirațiile motivaționale care îl ghidează pe profesorul-muzician în profesia sa inițială și care sunt controlate de orientările valorice corespunzătoare pot deveni un suport semnificativ pentru pregătirea ulterioară pentru dăruire în acest domeniu de activitate.

Dacă luăm în considerare problema motivației în activitățile vocal-corale ale viitorului profesor-muzician, există o prejudecată către vocal-tehnic în detrimentul laturii psihologice a acestui proces.

Interese și înclinații, sentimente și dorințe, senzații și idei, voință și caracter - toate acestea sunt categorii psihologice studiate de psihologie și sunt foarte importante în reușita activității vocal-corale, precum și în formarea acesteia, deci calitățile psihologice a elevului joacă un rol decisiv. Cu abilități muzicale bune, cu voință, hotărâre în atingerea scopului, un elev cu voce mediocră obține adesea un succes mai mare decât un elev cu abilități vocale excelente, dar cu deficiențe

în complexul mental. O persoană letargică, cu inițiativă scăzută, ușor distrasă, necolectată, precum și o persoană slab emoțională, nu tenace, cu greu se poate baza pe succesul în activitatea vocală.

Întrucât motivația este un fenomen psihologic complex, un proces psihofiziologic dinamic care controlează comportamentul uman și determină organizarea, direcția, stabilitatea și activitatea acestuia, înseamnă că vom lua în considerare investigarea acestei probleme din partea înclinației psihologice. Fără îndoială, acest proces va avea o influență activă asupra implicării elevilor în desfășurarea creativă comună a activităților vocal-corale, va avea un impact semnificativ asupra corectării stimei de sine, asupra realizării de sine, nevoia necesară de comunicare colectivă va avea loc etc.

Aspectele psihologice și pedagogice sunt analizate și prezentate de către cercetătorul A.V. Toropova în direcția musical-interpretativă, care determină latura motivațională a creativității muzicale și contribuie la dezvoltarea acesteia:

- susceptibilitatea la ambiguitatea imaginii muzicale;
- susceptibilitatea la situații creative pentru a depăși inerția gândirii și a mediului;
- viziunea problematicului și a misteriosului (ambiguu) în fiecare fenomen și fenomen al artei muzicale;
- fluentă și labilitate;
- ușurința în a genera intonația sonoră pentru a exprima sentimente și imagini;
- bogăția de asociații muzicale și non-muzicale în percepția atât a artei, cât și a unei game largi de fenomene de viață;
- sensibilitatea și activitatea enunțului, verbal sau non-verbal, adică: ascultați, cântați, jucați împreună; originalitatea, originalitatea modurilor și mijloacelor de intonație [4].

Așadar, dezvoltarea, formarea și formarea aspectelor interne ale aspectelor psihologice și pedagogice ale motivației în activitatea vocal-corală, prin susceptibilitate, inerție a gândirii, sentimente, sensibilitate, percepție, asocieri, vă permit să conțineți un set de experiențe interne ale individului la desfășurarea acestui proces educațional, determinând activitate și determinând orientarea internă.

În studiul lui N.A. Terentyeva, constatăm că „factorii externi și cei interni, obiectivi și subiectivi sunt prezenți simultan în experiență” [3], dar tocmai în activitatea vocal-corală acești factori capătă cel mai bun teren pentru „posibilitatea de a traduce cerințele externe...în cerințele interne”[3], deoarece spune omul de știință A. Kobrova, „În cântarea corală, în comparație cu alte tipuri de activitate muzicală, avem nevoie de un grad mult mai mare de participare internă activă” [1] și mai departe, „Cântarea cântăreților în cor devine o automanifestare a individului, în care se mobilizează forțele sale creatoare, se dezvoltă activitatea, abilitățile creatoare, sensibilitatea față de lumea interioară, la influența lumii exterioare și a omului demnitatea este dezvoltată”[1].

Importanța muzicii în educație este sporită de principiul activității creative a elevului. Acest principiu semnificativ - comun artei și științei - poate face din activitatea vocal-corală, în sistemul abordării corecte a educației, un prilej de activitate de înaltă calitate și, astfel, să prevină pasivitatea elevilor, față de care un număr mare în duce viața modernă. Activitatea creativă permite individului să experimenteze bucuria muzicii, pe care a descoperit-o și a găsit-o în cursul activității sale. Astfel, este principala calitate a unei atitudini active față de viață, iar în practica vocală și corală este un fel de abordare a cunoașterii realității, duce la descoperiri independente.

În plus, activitatea creativă creează condiții pentru pătrunderea în structura operei, pentru înțelegerea și experimentarea conținutului acesteia. În felul său, performanța este crearea a ceva nou, procesarea experienței și a ideilor primite în noi structuri care pot deveni nu numai o sursă de bucurie și inspirație, ci și o descoperire creativă a mijloacelor moderne de exprimare în munca compozitorilor noștri. Atingerea multor scopuri și cerințe educaționale este dovada că activitatea vocală și corală este una dintre cele mai frecvente și atractive forme de activitate artistică.

În ultimele decenii, preocupările privind motivația învățării în procesul educațional au sporit considerabil. Totodată, eforturile ce vizează identificarea rolului motivației și, implicit, dezvoltarea și stimularea ei în diverse categorii de clase, universale sau cu profil, (sunt dezvoltate în vederea realizării unor scopuri specifice). În optica celor relatate, cercetarea a avut drept scop rezolvarea unei probleme științifice semnificative care constă în identificarea reperelor psihopedagogice ale motivației în studiile viitorului educator muzical și în stabilirea modalităților de dezvoltare și stimularea a motivației. Pentru a atinge acest scop au fost valorificate mai multe axe de cercetare: analitică, constatativă, formativă. Analiza rezultatelor teoretice ne-a permis emiterea următoarelor concluzii generale:

Prin argumentarea științifică susținută s-a stabilit că diversele abordări ale motivației și, deci, multitudinea de concepții, teorii, modele ale motivației expuse în literatura de specialitate pot fi încadrate în câteva sisteme de idei: teorii motivaționale clasice, teorii motivaționale moderne, teorii motivaționale integrative, teorii motivaționale cu implicații directe în practica educațională. Totodată, s-a constatat că, în linii mari, motivația învățării se subordonează sensului general al conceptului de motivație și reflectă totalitatea care susțin energetic, activează și direcționează desfășurarea activităților de învățare. Ea conferă sens și coerență actelor de învățare și se trăiește subiectiv ca stare de tensiune rezultând din confruntarea trebuințelor celui care învață cu modul cum își reprezintă el dificultatea conținutului, cerințele, situațiile și rezultatele activității de învățare. Substratul motivațional activează sau inhibă conduitele de învățare, le amplifică sau le diminuează, le prelungește sau le scurtează durata. Scopurile, obiectivele învățării, expectanțele de succes și valoarea conferită de elevi sarcinii de învățare, cred-

înțele și comportamentele de reușită ale elevilor devin determinante în dezvoltarea motivației învățării.

Motivația învățării la educator muzical este un fenomen complex și multi-dimensional deoarece conține: contextuală, conceptuală, determinativă și indicativă. Generalizând cele expuse mai sus, putem afirma că nivelul psihologic și pedagogic, care include motivația pentru activitățile vocal-corale ale viitorului profesor muzician, capătă stabilitate psihologică (stabilitate emoțională, capacitatea de auto-reglare, autocontrol, autocorecție, emoțională, calități volitive), prin activitatea sa internă, experiența interioară.

Recomandări pentru viitorului educator muzical:

- fixarea scopurilor realiste, în concordanță cu propria capacitate de învățare;
- selectarea informației necesare pentru rezolvarea problemelor cu care se confruntă;
- utilizarea în procesul de învățare a acelor cunoștințe și abilități pe care le va putea transpune în achiziționarea cunoștințelor și abilităților noi;
- conștientizarea a ce și cât știe, precum și a ce și cât ar trebui să știe atunci când abordează o sarcină de învățare;
- conștientizarea intereselor, aspirațiilor, scopurilor și implicarea afectivă în realizarea învățării;
- selectarea celor mai adecvate tehnici și metode de învățare pentru a-și atinge scopurile;
- recunoașterea măsurii în care conținutul informațional a fost înțeles și în ce proporție a fost asimilat;
- monitorizarea și controlul propriei activități de învățare, asigurându-i autoreglarea.

Referințe bibliografice:

1. Музыкальная культура и личность (вопросы подготовки учителя музыки): Межвузовский сборник научных трудов. – Владимир: ВГПИ им. П.И. Лебедева-Полянского, 1987.
2. Петрова М. А. Формирование мотивов учебно-профессиональной деятельности в процессе подготовки учителей начальных классов [Текст]: дис. канд. пси-хол. наук / М. А. Петрова. - Иркутск, 1998.
3. Терентьева Н.А. Художественно-творческое развитие младших школьников на уроках музыки в процессе целостного восприятия различных видов искусства. – М.: Прометей, 1990.
4. Торопова А.В. Музыкальная психология и психология музыкального образования [Текст]: учеб. пособие / А. В. Торопова. -3-е изд. - М.: Граф-Пресс, 2010.